

Najstaršia púť na Slovensku

Keď sa povie púť na Slovensku, každému sa vybaví Šaštín alebo Levoča. Málokto ale vie, že naše najstaršie pútnické miesto je v Trenčíne. Presnejšie na skalke, kde pôsobili svätci Svorad a Beňadik.“

Reportér: „Je to najstaršie pútnické miesto nielen u nás, ale aj v celom vtedajšom Uhorsku. Na skalke pri Trenčíne svätci pôsobili v 11.storočí.“

Stanislav Strapko, miestny farár: „Tu podstúpil Beňadik mučenícku smrť, vlastne už odvtedy sem prichádzajú tí ľudia dobrej vôle, veriaci ľudia a uctievať si toto miesto ako pútné.“

Reportér: „Viac než desaťročie bola púť v tieni hudobného festivalu Pohoda, hoci sa tu stretávalo niekoľko desiatok tisíc veriacich. Aj preto organizátori festivalu preložili dátum o týždeň skôr.“

Stanislav Strapko, miestny farár: „Každý si vedel vybrať, že kde chce ísť.“

Reportér: „Na svoje si prídu aj

milovníci histórie. Určite zaujme aj tento portál.“

Horváth, spolupracovník farského úradu: „Je vlastne gotický portál, najstarší, považuje sa za najstarší na Slovensku.“

Reportér: „Na veľkej skalke pútnici obdivujú najmä sochu svätého Beňadika v jaskyni.“

Anketa

Opýtaný 1: „Je tam ako zobrazený, to nás asi tak najviac zaujalo.“

Opýtaný 2: „No je to pekné, ozaj.“

Opýtaný 3: „Nútro v tej jaskyni, akože je to tam také, je to pekne vybudované.“

Reportér: „Záujem o toto pútnické miesto z roka na rok narastá.“

Stanislav Strapko, miestny farár: „Po niektoré roky to bolo aj okolo 15 tisíc ľudí.“

Horváth, spolupracovník farského úradu: „Do dnešnej púte sa prakticky ten počet návštevníkov zdvojnásobil ako po minulé roky.“

Michal Bujna, Markíza, 18.7.2010

Grécko-katolícki veriaci si pripomenuli 50. výročie mučeníckej smrti blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča

Grécko-katolícki veriaci si v Katedrále svätého Jána Krstiteľa v Prešove odpustovou slávnosťou pripomenuli 50. výročie mučeníckej smrti blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča. Pripomenuli si aj 60. výročie jeho uväznenia totalitným režimom a 70. výročie vymenovania za sídelného prešovského biskupa.

Rádio Slovensko, 17.7.2010

Cirkvi budú diskutovať o chudobe

O otázkach boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu na našom kontinente budú dnes v Bruseli rokovať predstavitelia európskych cirkví s predstaviteľmi EÚ. Na rokovaní sa zúčastní aj generálny biskup Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Miloš Klátik, ktorý príde na pozvanie predsedu Európskej komisie José Manuela Barrosa. Okrem Barrosa bude na stretnutí aj predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek a predseda Rady Európy Herman Van Rompuy.

(SITA), Pravda 19.7.2010

Bystrica má znova rozhodovať o kalvárii

O zámere banskobystrického biskupstva postaviť v areáli kalvárie na úpäť kopca Urpín bytovky, bude musieť mesto Banská Bystrica, respektíve jeho stavebný úrad, rozhodovať odznovu. Na základe odvolania biskupstva totiž krajský stavebný úrad zrušil rozhodnutie mesta, ktoré v územnom konaní zamietlo navrhovanú výstavbu, a vec vrátil mestu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Dôvodom boli procesné pochybenia. Katolícka cirkev chce na kalvárii postaviť štyri „rezidenčné vily“, Vzdelávací inštitút a penzión pre seniorov.

(SITA) Pravda 19.7.2010

V troch štátoch naraz môžu stáť návštevníci trojmedzia v katastroch slovenskej obce Čierne, českej obce Hřčava a poľskej obce Istebna

V troch štátoch naraz môžu stáť návštevníci trojmedzia v katastroch slovenskej obce Čierne, českej obce Hřčava a poľskej obce Istebna. Zbiehajú sa tam hranice Slovenska, Poľska a Česka. Jeho bod leží v rovnoramennom trojuholníku, ktorého vrcholy od roku 1995 tvoria 240 cm vysoké žulové monolity, osadené do

podstavcov. Podľa starostu kysuckej obce Čierne Pavla Gomolu začalo byť trojmedzie zaujímavé po rozdelení Československa.

Pavol Gomola, starosta kysuckej obce Čierne: „Ľudia radi chodia na toto trojmedzie, tak my sa snažíme počas roka vytvoriť dôstojné miesto, či už sú to nejaké folklór-

ne slávnosti, stretnutia samosppráv, svätá omša pre tri národy na trojmedzí za účasti troch biskupov z troch štátov. Celé to potom je ukončené Silvestrom na trojmedzí, čo je tiež atraktívne, lebo čo je krajšie, ako zaželať svojim priateľom niečo dobré do nového roka?“

Rádio Regina, 18.7.2010

Nebo, peklo, raj?

Kňazi o existencii neba a pekla nepochybujú. Vtom, ako to tam vyzerá, jasno nemajú.

V pekle sú kotly, oheň, čerti, karty, chl'ast, baby, pijatika a zábava, jedno-ducho paráda. V nebi sa oproti tomu celé dni nudíte na obláčiku, anjeli otravujú hrou na lutne a všetci naokolo sú suchári.

Takto sa v skratke dajú zhrnúť názory ľudí, ktorých sme oslovili v uliciach Bratislavy, aby opísali, ako si predstavujú nebo a peklo po smrti.

Uvedené frázy možno majú racionálne vysvetlenie - o tom, ako to tam naozaj vyzerá, totiž nevie nik. A kde sa nič konkrétne nevie, tam si ľudia s dávkou humoru dosadia vlastné predstavy. Vedia to však aspoň kňazi, teda ľudia, ktorí týmito termínmi najčastejšie operujú? Na Slovensku pritom podľa našich informácií existujú minimálne dve obce, v ktorých už duchovní veriacim púšťali „autentické“ zvuky pekla. Kde ich vzali, nevedno. Čo sa teda deje s našimi dušami, keď opustíme tento svet? Podľa Štatistického úradu SR u nás v roku 2009 zomrelo takmer 53-tisíc ľudí.

Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo

Ako to vyzerá v nebi a pekle, presne nevedia ani tí, ktorí v ne veria. Evanjelickému farárovi z Veľkého Kríža Jánovi Rumanovi je však jasné, že človek sa po smrti dostáva k Bohu. „V Biblii pritom môžeme vidieť dve línie. Prvou je, že vzkriesenie bude až v posledný deň, teda že pred Bohom budeme stáť, až keď sa všetko na tomto svete skončí. Druhá línia naznačuje, že duša človeka ide k Bohu hneď po smrti. Oba pohľady však majú spoločné to, že raz sa k nemu určite dostaneme.“

Katolícky kňaz z Banskej Bystrice Pavel Pakoš v roku 2007 v rozhovore pre SME.sk priznal, že by klamal, ak by piesne opísal nebo. Tvrdil však, že nuda tam určite nie je. „Všetko tam funguje, je tam Boh otec, spoločenstvo svätých, krásne farby...“ Na otázku, či je nebo priestor, alebo stav duše, odpovedal vyhybavo: „Cieľom našej viery je mať kus neba tu na zemi, v našej duši, a netrúpať sa, čo bude po smrti. Pán nás zadelí presne tam, kam pôjdeme.“ Pakoš dodal, že ak apoštol Pavol povedal, že ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú, priznal tým naše limity.

Vysvetliť, čo presne znamená nebo a peklo, nie je ľahké, pridáva sa katolícky kaplán z Marianky Marek Vadrna. „Isteže je to aj stav duše, ale Písmo hovorí aj o priestore.“ Ako dôkaz duchovný uvádza Kristove tvrdenia „odchádzam vám urobiť miesto“ a „v kráľovstve môjho otca je veľa príbytkov“.

Rozdelia nás na ovce a capov?

Vadrna k pojmom nebo a peklo dopĺňa aj slová očistec a osobný súd. „Katolícka náuka hovorí, že človek sa po smrti dostaví pred osobný súd, kde sa ukáže, čo s ním bude. Je to navrátenie sa človeka k Bohu. On pritom nechce nikoho odsúdiť, človek sa súdi sám svojim životom a skutkami.“ Očistec samotný je podľa Vadrnu stav, v ktorom sa duša očisťuje z hriechov, ich následkov, ale aj trestov. „Ide o jeden z výsledkov osobného súdu. Niektorí očistec vnímajú aj ako dočasné peklo. Po ňom ide duša do neba.“

O tom, ako Boží súd vyzerá, kaplán nemá úplne jasnú predstavu, ale „Písmo sväté hovorí, že Kristus si zhromaždí ľudí a rozdelí ich podľa toho, aký viedli život. V evanjeliu podľa Matúša je obraz o ovciach a capoch.“ Kto budú ovce a kto capi, nie je ťažké si domyslieť.

Evanjelická cirkev o očistci nehovorí. Podľa Rumana reformácia prišla s teologickým pohľadom, že je naň primálo biblických podkladov. „Bohom sme hodnotení len za to, čo sa odohrá na tejto zemi, čo sme vykonali, ako sme žili.“ Farár dodáva, že nesúhlasí s teologickým názorom, že Boh nie je sudcom, iba dáva definitívnu platnosť našim rozhodnutiam. „Existencia neba a pekla je však nepochybniteľná. V Biblii sa vyslovene spomína jedno aj druhé. V istom podobenstve sa napríklad hovorí, že v pekle bude plač aj škripanie zubami.“

Medzi hriešnikov sa dostane len ten, kto sám chce

Ruman tiež vraví, že pre neho osobne je vyjadrením pekla to, či bude na večnosti s Bohom, alebo bez neho. „Peklo je miesto, kde už nie je nádej. To musí byť strašné. Zažil som stretnutia s ľuďmi, ktorí žili mimo Boha a jeho pravidiel, videl som, čo sa tam deje. Predstavte si, že žijete v spoločnosti, kde nikto nikomu nemôže veriť, kde každý každého môže podraziť, kde absentujú vyššie hodnoty.“

Pri nebi zase spomína príklad tých, ktorí prežili klinickú smrť, napríklad svojho starého otca: „Vravel, že videl nádhernú lúku a cítil úžasný pokoj. Chcel tam ostať. Pre nás farárov to možno nie je dokonalý argument, ale môžeme to spomenúť ako reálnu skúsenosť niektorých ľudí.“

Vadrna vysvetľuje, že katolícke predstavy o nebi a pekle vychádzajú z Písma a tradície, priznáva však, že hoci o ich existencii nepochybuje, „nevieme, ako presne vyzerajú“.

Nebude však v nebi - vzhľadom na našu hriešnosť - primálo ľudí? Kaplán nemá obavy, „kardinal Hans Urs von Balthasar hovoril o nádeji, že peklo bude prázdne. Ľudia v ňom nebudú.“ Dodáva tiež, že z Písma o nikom nevyplýva, že by bol zatratený, dokonca priamo ani o Judášovi. „V každom prípade do pekla ide len ten, kto doň chce ísť.“

O nebi, pekle, poslednom súde a očistci

Teológ Lubomír Jaško:

„Je až škandalózne, že cirkev a jej kazatelia robia tak málo pre to, aby tieto pojmy prerozprávali rečou prítlačivou pre dnešného človeka. Aj preto mnohí ľudia zotrávajú v gýčovitých, magických až primitívne rozprávkových náboženských predstavách. Nezriedka sa stále pohybujú v obrazoch miesta, že nebo je niekde hore a peklo pre zmenu dole. K tomu sa pripája predstava Boha-účtovníka, ktorý každému zúčtuje jeho skutky, a Boha-sudcu, ktorý s vlastným trestným kódexom v ruke rozdeľuje miesta vo výkone trestu alebo odmeny.“

Pritom tieto skutočnosti súvisia so situáciou človeka tu a teraz. Sú dôsledkom jeho veľkej zvrchovanosti a slobody. Peklo je stav rozdelenia, otupenia duše. Nebo znamená jednotu, ochotu podporiť spravodlivosť, je to intímna otvorenosť duše k iným svetom. Posledný súd dokazuje, že nad každou dvojznačnosťou a rozpornosťou ľudského bytia a spoločnosti je láskavá dôvera v jediného Pána.“

Teológ Miroslav Kocúr:

„Tieto vyjadrenia sa v dejinách vysvetľovali rôzne. V teológii šlo často o širokú škálu vysvetlení od metaforických výkladov až po úplne detailné špekulácie o umiestnení neba a pekla v priestore. Konkrétny opis je závislý

od duchovnej a mentálnej úrovne veriacieho človeka. Medzi známych autorov teologických traktátov na tému posledného súdu, očistca, neba a pekla patrí aj Jozef Ratzinger, teda súčasný pápež. Tieto teologické vysvetlenia sa však na rozdiel od exaktných vied nedajú experimentálne overiť. V živote veriacich sú preto prítomné rôzne modely a predstavy - od najnaturalistickejších o nebeskom ničnerobení a pohode až po abstraktný stav harmónie so Stvoriteľom, od pekelných plameňov až po abstraktný opis pekla ako úplnej odlúčenosti od Boha a stavu trvalého zúfalstva a depresie.

Existencia pekla, neba a posledného súdu sú vieroučnými pravdami, o ktorých nie je možné z katolíckeho hľadiska pochybovať. Ako to tam vyzerá, je vysvetľované obrazmi a metaforami. Existencia očistca nie je pravdou viery, ide o nebiblický termín, a je skôr tézou akéhosi pomedzia medzi nebom a peklom. Je to obrazne povedané predizba neba. Z očistca sa človek po istom čase, počas ktorého si odtrpí to, čo v živote pokašľal, predsa len do neba dostane. Posledný súd je zase moment definitívneho rozdelenia ľudí na dobrých a zlých. Podľa toho sa dostanú buď do spoločenstva s Bohom, respektíve do stavu úplnej a definitívnej odlúčenosti od neho.“

„Posledný súd je moment definitívneho rozdelenia ľudí na dobrých a zlých.“ Miroslav Kocúr, teológ

Ľudia zotrávajú v gýčovitých predstavách, že nebo je niekde hore a peklo dole. K tomu sa pripája predstava Boha-účtovníka. Ľubomír Jaško, teológ a publicista

Karol Sudor, SME 17.7.2010

Registrovaná láska

Český zákon o registrovanom partnerstve funguje presne štyri roky a pred matrikárov priviedol už viac ako tisíc párov. Slovenskí gejovia a lesby na možnosť formalizovania svojich vzťahov stále čakajú.

Na festivale Pohoda 2010 v stánku iniciatívy Inakosť a Filmového festivalu inakosti prebiehala popri podpisovej akcii na podporu zákona o registrovaných partnerstvách aj anketa s otázkou, kedy bude takýto zákon na Slovensku prijatý. Našli sa recesisti, ktorí označili rok 2011 a optimisti, ktorí verili v rok 2015. Pesimisticky však vyhral rok 2025.

„Myslím, že veľa gejov a lesieb ani znenia predkladaných návrhov nepozná, napriek tomu dúfajú, že nejaký zákon sa na Slovensku konečne prijme,“ hovorí Zita Hosszuová z Filmového festivalu inakosti.

Podľa nej aj zlý zákon o registrovaných partnerstvách môže byť začiatkom cesty k otvorenej spoločnosti, ktorú inakosť nedeší. „Slovensko svojou legislatívou podporuje vytváranie mienky, že láska, milovanie a spoluzítie dvoch ľudí rovnakého pohlavia nie je v hĺbke a úprimnosti citu rovnocenné heterosexuálnym vzťahom. To nás bolí a uráža. Potrebujeme gesto od štátu, že k nám takýto postoj neprechováva,“ dodáva Hosszuová.

Čechom síce ich zákon závidí, sama by však za žiadnych okolností nevstúpila do registrovaného partnerstva, ktoré by jej ako jednotlivcovi zakazovalo adopciu dieťaťa.

Hlavným odporcom uzákonenia homosexuálnych zväzkov je na Slo-

vensku katolícka cirkev. Cirkevný analytik Imrich Gazda nevidí pri tejto otázke manévrovací priestor. „Biblia priamo odsúdila homosexualitu, jej akceptácia nie je ani súčasťou cirkevnej tradície,“ dodáva.

„To, že homosexuálne partnerstvá ohrozujú rodinu, je asi rovnako absurdné ako tvrdenie, že manželské páry, ktoré spolu nemôžu splodiť dieťa, sa ani nemali brať, keďže nenapĺňajú, a tým zákonite aj ohrozujú princípy tradičnej rodiny,“ argumentuje Hosszuová. Na Slovensku sa k tomuto zákonu nehlási ani ľavica, tradičný spojenec liberálov. Nedávny vicepremiér pre menšiny Dušan Čaplovič spolu s premiérom Robertom Ficcom opakovali, že nejde o spoločenskú prioritu.

Návrh zákon o partnerstvách bol na Slovensku predložený do parlamentu jediný raz, v roku 2002 ho však zamietli už v prvom čítaní.

Riešenie registrovaných partnerstiev mala vo svojom volebnom programe v nedávnych voľbách aj koalíčná SaS. V mene dohody s KDH sa však táto otázka nedostala do základu programového vyhlásenia vlády. Kontroverzné témy by podľa premiérky Ivety Radičovej nemali strany presadzovať ani individuálne, homosexuáli teda na Slovensku zrejme tak skoro svoje registrácie oslavovať nebudú.

Zuzana Uličianska, SME 17.7.2010

„Biblia priamo odsúdila homosexualitu, jej akceptácia nie je ani súčasťou cirkevnej tradície.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik

Fakty a čísla

- Do júna 2010, teda za štyri roky existencie tohto inštitútu v českej legislatíve bolo registrovaných presne 995 párov, z toho 704 mužských a 291 ženských. Registráciu ukončilo nateraz 45 dvojíc, 25 z nich predstavovali lesbické páry.

- V Česku sa môžu registrovať aj zmiešané páry, kde je jeden z páru cudzinec, po Slovákoch sú najčastejšími partnermi Brazilčania, Ukrajinci či Austrálčania. Napríklad za prvý polrok 2010 bolo v Prahe registrovaných 26 párov,

z čoho 21 gejských. pri ktorých boli dvaja partneri zo Slovenska a jeden Austrálčan. Zo štatistik Colour Planet vyplýva, že zatiaľ je v Česku takto registrovaných okolo tridsiatky Slovákov. Český zákon o registrovanom partnerstve však neumožňuje registračnú „turistiku“. Aspoň jeden z páru musí mať české štátne občianstvo,“ hovorí Lucie Otáhalová. vedúca oddelenia sekretariátu Rady vlády ČR pre ľudské práva. Kritici českého zákona však uvádzajú, že už trvalý

pobyt jedného z partnerov v krajine za Moravou by mal zakladať právo na registráciu.

- Za registrované partnerstvo začalo bojovať Združenie organizácií homosexuálnych občanov (SO-HO) ešte na začiatku 90. rokov. Prvé odmietnutie zákona prišlo v roku 1995. Tretí poslanecký návrh neprešiel o desať rokov neskôr už len o jeden hlas, okamžite však poslanci pripravili ďalšie návrhy. Na začiatku roka sa za inštitút

pokračovanie na str. 4

dokončenie zo str. 3

postavilo 500 osobností. Senát nakoniec zákon schválil na prvý raz, no vzápätí ho vetoval prezident Václav Klaus. Za jeho krok sa postavili konzervatívci, hlavne z katolíckej verejnosti. Ešte v marci toho istého roku poslanci prelomili Klausovo veto, zákon mohol vstúpiť do platnosti v júni 2006.

- Hneď v ten deň bol v Ostrave registrovaný prvý mužský pár

- 26-ročný kuchár Pepa a 42-ročný železničiar Karel. Aj prvé ženy boli registrované v Ostrave

- 30-ročná predavačka Štěpánka a 27-ročná pekárika Vendulka.

- Česká biskupská konferencia, ako potvrdilajej hovorkyňa Irena

Sargánková, svoj postoj k registrovanému partnerstvu ani po prvých skúsenostiach nemení. Katolícki biskupi sa vyjadrili, že neexistuje nijaký dôvod pre priznanie prednostných práv ktorejkoľvek skupine ľudí iba pre jej sexuálne vzťahy. Spolužitia, ktoré nemajú viesť k rodeniu a výchove detí, nesmie podľa nich verejná moc inštitucionalizovať tak, aby im priznávala podobný štatút, aký patrí manželstvu a rodine. Ako dodáva Sargánková, adopcia detí homosexuálnymi párami nezodpovedá záujmom dieťaťa, ktoré má právo na náhradnú výchovu vo zväzku medzi mužom a ženou, ktorí zastávajú úlohy otca a matky.

Zuzana Uličianska, SME 17.7.2010

Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu

Najvyšší činitelia Európskej únie sa dnes v Bruseli stretli s náboženskými predstaviteľmi z kresťanského, židovského a islamského náboženstva, medzi ktorými nechýbal ani predseda Konferencie biskupov Slovenska, Stanislav Zvolenský. Spoločne diskutovali o účinných spôsoboch boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

Miroslav Strelec, redaktor Rádia Lumen: „Rozdiely medzi chudobnými a bohatými časťami sveta sa stále prehĺbujú. Napriek snahám znižovať svetovú chudobu stále platia alarmujúce štatistiky. Polovica sveta, takmer 3 miliardy ľudí žijú z menej ako 2 dolárov denne. Každý deň zomrie na následky chudoby 30 000 detí. Riziku chudoby je vystavených takmer 84 miliónov Európanov. Predseda Európskej komisie José Manuel Barroso.“

José Manuel Barroso, predseda Európskej komisie: „Cirkvi a náboženské spoločnosti patria k významným poskytovateľom sociálnych služieb v členských štátoch Európskej únie. Ak chceme účinne bojovať proti chudobe, musíme nutne čerpať z ich dlhodobých a rozsiahlych skúseností.“

Miroslav Strelec, redaktor Rádia Lumen: „Náboženský predstavitelia na stretnutí vyzvali európske inštitúcie, aby naďalej zvyšovali svoje úsilie najmä s cieľom zlepšiť prístup

na trh práce. Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský.“

Stanislav Zvolenský, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Na prvom mieste ide o chudobu materiálnu, ale veľmi dôležitým rozmerom chudoby je aj chudoba, ktorá sa dá nazvať morálna, mnohokrát je to chudoba aj pre ľudí, ktorí nemajú zmysel života, orientáciu v živote.“

Miroslav Strelec, redaktor Rádia Lumen: „Dopĺňa Miloš Klátik, generálny biskup evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku.“

Miloš Klátik, generálny biskup evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku: „Je aj v záujme cirkvi, aby proti chudobe vystupovali, čiže za chudobných.“

Miroslav Strelec, redaktor Rádia Lumen: „Jedným z cieľov dohodnutých v rámci celej Európskej únie znížiť do roku 2020 počet Európanov vystavených chudobe a sociálnemu vylúčeniu o minimálne 20 miliónov. Predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek.“

Jerzy Buzek, predseda Európskeho parlamentu: „Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu je úloha, ktorá si vyžaduje partnerskú spoluprácu na všetkých úrovniach, či už laikov, alebo cirkvi.“

Miroslav Strelec
Rádio Lumen, 19.7.2010

Stop za futbalovú omšu

Biskup holandskej diecézy Haarlem suspendoval rímskokatolíckeho kňaza Paula Vlaara, ktorý sa počas MS vo futbale preslávil celebrou „oranžovej“ omše.

Za holandský tím sa modlil pred jeho finálovým zápasom proti Španielsku. Vlaar celebraval nedeľňajšiu omšu v dedinke Obdam severne od Amsterdamu v oranžovom rúchu v kostole ozdobenom oranžovými zástavami, sviečkami aj organom. Počas kázne sa predstavil pred oltárom ako brankár, keď chytal lopty, ktoré na neho strieľali jeho farníci z hlavnej kostolnej lode. Podľa stanoviska biskupa bolo Vlaarovo počinanie „nezlučiteľné s posvätným charakterom eucharistie“.

(sita)

Plus jeden deň, 17.7.2010

Pomáhajú aj biskupi

Konferencia biskupov Slovenska vyzbierala pre ľudí postihnutých povodňami viac ako 1,3 milióna eur. Najbližším cieľom KBS je peniaze rozdeliť adresne obetiam záplav.

Plus jeden deň, 22.7.2010

Argentínske prvenstvo

Argentínska prezidentka Cristina Fernándezová podpísala v stredu nový zákon o sobášoch osôb rovnakého pohlavia, čím sa Argentína stala prvou krajinou v Latinskej Amerike, ktorá homosexuálne páry zrovnoprávnila s heterosexuálnymi dvojicami. „Dnes sme sa stali spoločnosťou, ktorá je o niečo viac rovnostárska ako minulý týždeň,“ povedala Fernándezová pri slávnostnom podpise zákona. Zástupcovia skupín gayov a lesbičiek počas ceremónie kričali „rovnosť, rovnosť!“ Matriky tak môžu začať spracovávať dlhé zoznamy žiadostí homosexuálnych párov. Prvý svadobný obrad je naplánovaný na 13. augusta v Buenos Aires. Zákon narazil na silný odpor vplyvnej rímskokatolíckej cirkvi i protestantských skupín.

Šport, 23.7.2010

Pravý kňaz

Boží duch vanie, kam chce a nespráva sa podľa ľudských pravidiel.

Rímskokatolícka cirkev ústami hovorca Jozefa Kováčika vyjadruje poľutovanie, že Ján Krstiteľ Balázs odchádza z františkánskej rehole aj z kňazského povolania a vracia sa k občianskemu menu Marián Balázs. Rozhodol sa prijať ponuku na post šéfa poradcov premiérky Ivety Radičovej.

Súhlasím s pánom Kováčikom, že kňazstvo je povolanie od Boha. Keď však hovorí A, mal by povedať aj B, pretože byť kňazom znamená byť ním predovšetkým v duchovnom zmysle. Znamená to mať tzv. vocatio interna, vnútorné Božie povolanie. Cirkevná vysviacka z človeka skutočného kňaza nerobí.

A pokiaľ bolo povolanie Mariána Balázsa naozaj od Boha, potom to nie je pán Kováčik a dokonca ani cirkev, kto môže posudzovať či dokonca rozhodovať, akú konkrétnu podobu má mať jeho služba Bohu a ľuďom. V Biblii nachádzame priveľa príkladov, ktoré veriaceho človeka ubezpečujú, že Boží Duch „vanie, kam chce“ a nespráva sa podľa inštitucionálnych, t. j. ľudských pravidiel.

Ale rímskokatolícka cirkev tento „Boží anarchizmus“ nemá veľmi v láske. Ani kňazov, ktorých viera sa prejavuje odhodlaním nasledovať Krista podľa svojho vedomia a svedomia. Dejiny sú toho svedkom. Cirkev zabíjala svojich prorokov. V istom zmysle ich zabíja dodnes. Biblická scéna, v ktorej židovská veľrada (Sanhedrin) odsudzuje Ježiša, by sa v tomto prípade mohla považovať za univerzálny archetyp.

Marián Balázs žije v 21. storočí. Prenasledovanie zo strany cirkvi mu už nehrozí. Hrozí mu však pošliapanie jeho povestí. Od ľudí, ktorí mu ľudsky a mravne často nesiahajú po päty. A nemám na mysli tých, ktorí nad jeho životným rozhodnutím pyšne vyjadrujú poľutovanie. Pošliapanie mu hrozí od bulvárne zmýšľajúcich novinárov.

Z Jána Marián

Odišť pre pomery v cirkvi je výhovorka. Muž, ktorý prisahal Bohu, pred niečím takým neuteká.

Začiatkom päťdesiatych rokov, keď sme s Julom Satinským zarezávali ako miništranti u sv. Ladislava, zoznámili sme sa s kostolníkom Ferkom Guldanom. Komunisti mu nedožičili splniť si životnú túžbu - stať sa kňazom. Do seminára sa dostal až v roku 1968, keď už mal vyše štyridsiatky. Pýtali sme sa, či má zmysel dať sa na takú dráhu v takom veku. Inak nemôže, povedal: Pocítil Pánovo volanie.

Hovorí sa, že kňazom môže byť iba ten, koho povolá Boh. Byť kňazom nie je zamestnanie, je to povolanie. Náš priateľ sa mu nikdy nespreneveril, hoci starostí s Jánom Sokolom mal nad hlavu. Necúvol; aj priateľom nám zostal do smrti.

Pred pár dňami som sa dočítal o inom kňazovi, ktorého pravdepodobne takisto povolal Pán: svoje miesto opúšťa. Nie som dogmatik: človek by mal robiť, čo vie a na čo má schopnosti. Ale čo ak pritom zradí prísahu vernosti? Pátrajme: Bolo to naozaj volanie, čo pocítil Ján K. Balázs? Nemal v tej chvíli problém s duchovným sluchom? Nezháňkala iba sova, nestratil Marián v lese smer?

Odišť pre pomery v cirkvi je výhovorka. Pred takým čím si muž, ktorý prisahal Bohu, neuteká. Utekajú slabosi. A karieristi. Pomery v cirkvi nie sú dobré - ale nie je poslanie kňaza čosi viac? Kde si, pastier? volajú ovečky. Nepočuť. Pastier pasie na úrade vlády.

Podobne ako v kauze františkáni, aj teraz podsúvajú sprosté podprahové konštrukcie nízko citiacim ľuďom. Mimochodom, bol to Marián Balázs, ktorý v kauze františkáni ako jediný z predstaviteľov cirkvi nestrčil hlavu do piesku a verejne čelil ťažkým a hlavne nepravdivým obvineniam bulváru a polície.

Dnes nad ním cirkev láme palicu. Pre ňu už nie je kňazom. Pri nohách Mariána Balázsa by

Ušiel Giordano Bruno, ktorého cirkev dostala na popravisko? Vzdali sa kňazi, ktorí v koncentrákoch ponúkli životy za mužov určených na smrť? Ustúpili na Slovensku kňazi z tajnej cirkvi? Zdupkali duchovní, ktorí nepodpísali Pacem in terris?

Boh je princíp. Cirkev sú iba ľudia. Čo si J.K.M.B. napíše za svojím životom? Keď som mal bojovať, ušiel som - do príjemnejšieho?

Cirkev odchodom Jána K. Balázsa nič nestratila. V tom, čo písal, som ako starý novinár dávno cítil zradu. Na kňaza v ňom bolo málo lásky, súcitu, porozumenia - ba, bolo, ale len s tými, ktorých si sám vybral. Lenže Boh kázal milovať všetkých blížnych. Aj omylných, aj hrešiacich.

A ešte čosi. Vikár spišskej diecézy Ján Duda Balázsovi vyčíta, že zahodil vzácny dar kňazstva. Odpoveď Mariána Balázsa: „Pán Duda podporuje Gašparoviča.“ Je to ako v starom fóre, keď sa Rusa pýtajú na výšku platov v ZSSR a on odpovie: „Vy zasa bijete černochoch.“ Také čosi chlap nerobí: je to kazateľov úder pod pás.

Kto uverí človeku, ktorý zradil priamo princíp? Čo za rady - a budú sa týkať nás všetkých - môže taký človek dať? Ubudol kňaz, pribudol poradca. Kedysi poslúchol volanie Pána. Dnes poslúchol volanie Panej. Koho poslúchne jeho zmätený sluch nabudúce?

Ján Kamenistý
Autor je publicista
SME, 20.7.2010

však mali sedieť mnohí a učiť sa od neho, čo znamená byť ľudským človekom. Marián Balázs je v mojich očiach pravý kňaz, nech pôsobí kdekoľvek! Je stále tým, čím vždy bol. Hlboko veriacim a vysoko etickým človekom.

Róbert Adamec
Autor je evanjelický teológ, pracuje ako investigatívny žurnalista v relácii Paľba TV Markíza
SME, 20.7.2010

Už sa chce zbaviť aj celibátu!

Premiérkin šéfporadca a bývalý kňaz Marián Balázs šokuje:

Minulý týždeň odišiel z kláštora, vzdal sa kňazskej služby, zmenil si meno a stal sa šéfom poradného tímu premiérky Ivety Radičovej, čo vyvolalo špekulácie o ich vzťahu. Tým sa to však neskončilo. Marián Balázs totiž požiadal o zbavenie povinnosti dodržiavať celibát, ku ktorému sa ako kňaz do konca života zaviazal! Chce vari žiť civilným životom so všetkým, čo k tomu patrí?

Kvôli Ivete Radičovej zmenil svoj život o 180 stupňov. Od minulého týždňa, keď sa na verejnosť dostala informácia, že františkánsky kňaz Ján Krstiteľ Balázs bude šéfovať tímu jej poradcov, sa objavujú prekvapenia ako na počkanie. Oznamoval totiž, že odchádza z kláštora a kňazskej služby. Tým sa to však zďaleka neskončilo.

Pre cirkev je totiž stále kňazom s celibátom, a teda sa nemôže napríklad cirkevne zosobašit'. Tomu je však, zdá sa, koniec. Marián Balázs totiž požiadal o zbavenie povinnosti dodržiavať celibát! Časopisu . týždeň túto informáciu potvrdil bývalý provinciál Juraj Andrej Mihály. „Brat Ján Krstiteľ Balázs ma informoval, že sa rozhodol vystúpiť z Rehole menších

bratov - Františkánov a kňazskej služby. Toto je to, čo mi dal vedieť brat Ján Krstiteľ,“ reagoval na túto informáciu pre Nový Čas provinciál františkánov Jeremiáš Daniel Kvaka.

Vzťah premiérky a bývalého kňaza vzbudil minulý týždeň niekoľko otázok.

Obaja však popierajú, že by medzi nimi bolo niečo viac než len priateľstvo. „Aj Iveta Radičová na túto otázku už viackrát odpovedala, že ide o čisto pracovný vzťah,“ vyjadril sa minulý týždeň Balázs pre denník SME. No vlni, počas prezidentskej kampane, Radičová o svojom poradcovi povedala, že je dokonca jej spovedníkom.

(red), Nový Čas, 21.7.2010

ČO JE CELIBÁT?

Samotné slovo celibát pochádza z latinčiny a znamená slobodný. V rímskokatolíckej cirkvi je záväzný od II. lateránskeho koncilu, ktorý sa konal v roku 1139. Celibát znamená sexuálnu zdržanlivosť, zrieknutie sa akéhokoľvek druhu sexuálnej aktivity.

Bývalý kňaz Ján Krstiteľ Balázs strávil roky vo františkánskom kláštore v Bratislave.

Radičovej poradca Balázs opäť prekvapuje. Už nechce celibát.

Pobúri duchovných

Spisovateľ a bývalý poslanec Jozef Banáš (61) v týchto dňoch dokončuje svoju novú knihu, ktorá sa kontroverzne pozerá na svetové náboženstvá.

„Katolícka cirkev ma určite vyhodí alebo vystúpim sám dobrovoľne,“ hovorí Banáš.

Vo svojom novom diele pod názvom Kód 9 otvorene opisuje okrem iného aj správanie Vatikánu k žene. „Je to hlavne o historickej marginalizácii ženy. Podľa mňa sa najhoršie zo všetkých náboženstiev k nežnému pohlaviu správa kresťanstvo,“ šokuje svojimi tvrdeniami bývalý poslanec.

„Veď aj teraz bolo v novinách, že katolícka cirkev vyhlásila vysvätenie ženy za kňaza hriechom,“ podkladá svoje tvrdenia.

Banáš: Krst je násilný čin

Krst v katolíckej cirkvi nazýva Jozef Banáš násilným činom.

„To nie je slobodný akt, lebo katolícka cirkev sa tvári, že je najväčšia cirkev na svete, pričom je silná a veľká tým, že členov pokrstia ako novorodeniatka,“ s presvedčením tvrdí. Po vydaní knihy čaká dokonca to najhoršie. „Oni ma vyhodí alebo vystúpim sám dobrovoľne,“ smeje sa otec známej moderátorky Adely Banášovej.

Plus jeden deň, 22.7.2010

Omilostiť poradcu Balázsa od celibátu môže len pápež

Poradca premiérky Ivety Radičovej chce svoj prechod od čisto duchovného k svetskému životu uzavrieť aj žiadosťou o zrušenie celibátu. Reholu františkánov už Marián Balázs v tejto veci údajne oslovil. Vystúpenie zo služby totiž automaticky neznamená aj stratu celibátu. K tomu sa kňazi zaväzujú na celý život. Balázsa od neho môže „omilostiť“ len pápež, a to trvá roky.

Predtým Ján Krstiteľ Balázs opustil reholu pre miesto na Úrade vlády.

Zároveň sa vrátil k svojmu pôvodnému menu Marián. Jeremiáš Kvaka z provinciálu rehole františkánov tvrdí, že pri Balázsovej žiadosti budú postupovať podľa kanonického práva. Tlačový odbor na Úrade vlády na otázku k tejto téme nereagoval.

Hovorca konferencie biskupov Jozef Kováčik vysvetlil, že žiadosť o zrušenie celibátu v takýchto prípadoch

nie je výnimočná. „Tí, ktorí chcú odísť z kňazskej služby, žiadajú zároveň aj o odpustenie tejto povinnosti,“ podotkol Kováčik. Pápež každú žiadosť posudzuje individuálne.

„Väčšinou sa vyhovie mužom po štyridsiatke a takým, ktorí už žijú vo vzťahu a majú deti,“ vysvetlil hovorca konferencie. Ak pápež Balázsovi celibát zruší, bude sa môcť bývalý kňaz a rehoľník oženit' aj v kostole.

Politológ Tomáš Koziak považuje Balázsovo rozhodnutie za osobné gesto. „Je to jeho postoj, ktorým reaguje na stav katolíckej cirkvi. S požiadavkou zrušiť celibát neprichádza ako prvý,“ dodal politológ.

Katolícky kňaz Ján Sucháň, ktorý je rovnako ako Balázs považovaný za kritika katolíckej cirkvi, kroky nového poradcu premiérky hodnotí nechce.

„Nepoznám Jankove dôvody, prečo sa tak rozhodol. Každý z nás

je slobodný, ale aj zodpovedný,“ dodal Sucháň. Vysvetlil, že on sa služby nevzdal preto, lebo si myslí, že vnútri cirkvi môže zmeniť viac, ako keby z nej odišiel.

S nadhľadom sa na Balázsov krok pozerá politológ Michal Horský.

„Užitočnosť novej funkcie poradcu sa zatiaľ prejavuje v tom, že široká slovenská verejnosť sa namiesto prevarných rád dozvedá o klauzulách kanonického práva,“ povedal Horský.

Kanonické právo pripúšťa aj iné možnosti zrušenia celibátu ako udeľenie milosti pápežom. Jednou z nich je rozsudok cirkevného súdu, v ktorom by súd potvrdil, že Balázsovo vysvätenie za kňaza bolo neplatné. Poradca

premiérky by prišiel o celibát aj vtedy, ak by ho sama cirkev potrestala vylúčením, alebo by celibát namiesto pápeža mohol riešiť ešte jeho úrad.

Pravda, 22.7.2010

Brazílčania chcú postaviť nový Šalamúnov chrám

Do kópie židovského svätostánku plánujú vložiť aj Archu zmluvy.

Sao Paulo, Bratislava. Biblické stavby už o pár rokov nenájdu veriaci len na Blízkom východe. Za chrámom kráľa Šalamúna sa budú môcť vybrať do Brazílie.

Tamojšia Univerzálna cirkev kráľovstva božieho sa rozhodla, že v Sao Paule postaví jeho kópiu. Použiť na to chce dokonca kameň, ktorý privezie priamo z Izraela.

Bohatá sekta

Brazílska cirkev patrí skôr k sektám ako k veľkým náboženským hnutiam. Od priaznivcov podľa britského denníka Guardian dostáva štedré milodary. Až také štedré, že minulý rok prokurátor obvinil desať vedúcich členov cirkvi zo sprenevery vrátane biskupa Edira Maceda.

Práve on stojí za nápadom postaviť v brazílskom centre financií kópiu

Šalamúnovho chrámu. Ten v minulosti niekoľkokrát poškodili a Židia si ho znovu vybudovali. Napokon ho -po Herodovej prestavbe - zničili Rimania v prvom storočí. Macedo je ochotný minúť dvesto miliónov dolárov.

Prevýši Ježiša v Riu

Osemnásťposchodová stavba, ktorá bude obsahovať dokonca model Archy

zmluvy, bude dvakrát taká vysoká, ako je slávna socha Krista Spasiteľa nad Rio de Janeirom. „Chceme postaviť rovnaký chrám ako Šalamún,“ napísal na blogu Macedo. Podľa brazílskeho deníka Estado de Sao Paulo už na stavbu vydali stavebné povolenie. „Šalamún použil pri stavbe chrámu tony zlata, čistého zlata,“ napísal tiež biskup cirkvi. „My nechceme postaviť chrám zo zlata, no minieme množstvo peňazí.“

Do stavby sa zmesť desaťtisíc veriacich. Je to len časť z asi ôsmich miliónov, ktorí sa hlásia k Univerzálnej cirkvi kráľovstva božieho.

(tp)

SME, 23.7.2010

Ad.: Balázs: Vybrala si ma, lebo som nestranný (16.7.)

Nemá význam podrobne komentovať demagogické vyjadrenia Mariána Balázsa, ktorý sa zriekol svojho rehoľného mena Ján Krstiteľ. Jeho nekontrolované vyjadrenia k cirkvi ináč nemožno nazvať. Jeden príklad: V rozhovore kritizuje cirkev, že sa neozvala v prípade smrti Róberta Remiáša. Sám však priznáva, že prípad je nevyšetrený. Proti komu sme sa ako biskupi mali ozvať? Prezumpcia nevinu tu neplatí? Dúfajme, že za jeho poradenstva sa to podarí objasniť. Ďalší výrok tiež poukazuje na nekontrolovanosť seba samého: „Nemajú právo nikoho hodnotiť“ Prečo nás teda pán Balázs ustavične „hodnotí“, že sa neozývame!

Z jeho doterajšej publicistickej činnosti usudzujem, že jeho postoj k cirkvi nie je pozitívny. Jeho odchod z rehole to aj potvrdzuje. Nie je to vec na nepovšimnutie. Za totality stovky rehoľníkov a rehoľných sestier boli prenasledované, štyridsať rokov boli postavené mimo zákona. Dnes sú, alebo donedávna boli, provinciálnymi predstavenými. Ani im nedal pokoj v rozhovore s redaktorkou Tó-

dovou. Všetko to utrpenie znášali len preto, že ostali verní svojim rehoľným sľubom. Vernosť sľubom je vernosťou Bohu, ktorému tieto sľuby urobili v cirkvi. Taká je teologická podstata rehoľných sľubov. Ani pápež ich nemôže zrušiť. Nanajvýš môže z vážneho dôvodu dišpenzovať od záväzkov, ktoré z nich vyplývajú. Nech teda samotná veriaca verejnosť posúdi odchod pána Balázsa z rehole pre politickú kariéru. Nás by to nezaťažovalo, keby ho pani premiérka neurobila svojim poradcom pre cirkevné záležitosti vo vzťahu štát - cirkev. Považujem to za veľmi necitlivý krok voči všetkým veriacim, ktorí to s cirkvou myslia vážne a úprimne.

Ale nič nové pod slnkom. Za totality sa predstavitelia strany tiež radili s niektorými kňazmi. Nie však o ekonomike, ani o kultúre, ale ako cirkev okliešťovať a uzavrieť ju do kostolov. Verím, že sa to nestane, musel som však svoje obavy vyjadriť.

František Tondra

Autor je spišský biskup

SME, 23.7.2010

Únia chce summit s ateistami

Brusel usporiada rokovania s neveriacimi a so slobodomurármi. Aby boli rovní s cirkvami.

Rovnosť, sloboda a bratstvo musia byť. Po tom, čo sa čelní predstavitelia Európskej únie v pondelok stretli so zástupcami cirkvi a po prvý raz aj so sikhami a s hinduistami, vlastný summit v Bruseli majú mať aj ateisti spolu so slobodomurármi. Stretnutie sa má podľa portálu EU-observer uskutočniť 15. októbra.

Prekvapené sú obe strany, keďže slobodomurári sú vo viere v Boha rozdelení a so sekulárnymi ateistami sa mnohí nezhodnú.

Kňazi, rabíni, islamskí duchovní aj duchovní hinduistov a sikhov sa stretli s predsedami Európskej komisie, Európskej rady a parlamentu tento rok prvýkrát povinne podľa Lisabonskej zmluvy. Na

stretnutie navyše aj s ateistami a so slobodomurármi vraj tlačilo Belgicko.

Predseda Európskej humanistickej federácie David Pollock by bol radšej na summite s cirkvami ako so slobodomurármi. Hoci niektoré odnože slobodomurárov sú podľa neho sekulárne, stále majú kopu „táranín a veria vo veľkého stvoriteľa“.

Spojenie s ateistami sa nepáči ani mnohým lóžam. Americký autor kníh o slobodomurároch Christopher Hodapp na svojom blogu píše, že väčšina slobodomurárov verí v Boha a z Británie na summit zrejme neprídu.

Hlavná lóža Francúzska a Belgicka na rozdiel od Británie nežiada od členov vieru. V Bruseli chcú lobovať aj vo vlastnej kancelárii. (era)

SME, 21.7.2010